

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
KARL MIKAEL HANSSON NORDSTRÖM	Telia Tunnistus	09.02.2024 10:14:29 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (9 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

PL 156

60101 Seinäjoki

Sähköposti: kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Viite: Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö EPOELY/997/2022

Liite 1. Metsähallituksen lausunto Napalankallioiden, Hietaharjunkankaan ja Palopättäränmäen tuulivoimapuiston Natura-arvioinnista

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää Metsähallitukselta lausuntoa Kuortaneen ja Seinäjoen alueella sijoittuvan Napalankallioiden, Hietaharjunkankaan ja Palopättäränmäen tuulivoimapuiston Natura-arvioinnista. Arvioidussa hankkeessa tarkastellaan tuulivoimapuiston osalta kahta hankevaihtoehtoa ja sähkönsiirron osalta neljää vaihtoehtoa. Osana YVA-menettelyä hankkeessa on laadittu luonnonsuojelulain 35 § mukainen arviointi hankkeen vaikutuksista Peränevanholman (FI800087, SAC) ja Larvannevan (FI800027, SAC/SPA) Natura-alueisiin. Lisäksi Natura-arviointi tehtiin sähkönsiirtovaihtoehto VE2:n vaikutuksista Paukanevan Natura-alueeseen (FI0800035, SAC)

Arvioidut Natura-alueet olivat:

1) Peränevanholma (FI800087, SAC)

Natura-alue muodostuu kahdesta osa-alueesta, Suppelonnevan aapa-keidassuokompleksista ja Peränevanholman metsäsaarekkeesta lähiympäristöineen. Alue on sekä aapasuoluonnon että boreaalisten luonnonmetsien kannalta merkittävä suojelukohde. Alueella pesii ja saalistaa useita uhanalaisia ja harvinaisia lintulajeja ja sen itäosan metsissä elää liito-orava.

Peränevanholman suojeluperusteisiin kuuluvat luontodirektiivin luontotyytit 7110, 7310, 9010 ja 91D0 sekä luontodirektiivin liitteen II lajeista liito-orava. Natura-alueen suojeluperusteena olevien lajien lisäksi Natura-

tietolomakkeessa mainitaan neljä lintulajia: mehiläishaukka, pohjansirkku, kuukkeli ja hiirihaukka.

2) *Larvanneva (FI800027, SAC/SPA)*

Natura-alue käsittää Larvannevan ja siihen pohjoisessa liittyvän Mulkkujärven–Vähä-Mulkkujärven alueen sekä Kuorasjärvässä sijaitsevan Etelä-Majasaaren lehdon. Natura-alue on monipuolinen suoluonnon, kosteikkojen ja lehtometsien aluekokonaisuus, jolla on huomattava merkitys linnuston muutonaikaisena levähdyspaikkana.

Natura-alueen suojeluperusteisiin luontodirektiivin luontotyypit 3160, 7110, 7140, 7310, 9050 ja 91D0. Larvannevan suojeluperusteisiin ei kuulu luontodirektiivin liitteen II lajeja. Alueen merkitys linnustolle on sen sijaan suuri ja alueen suojeluperusteisiin on kirjattu laaja kirjo lintudirektiivin liitteen I lajeja sekä alueella säännöllisesti levähtäviä muuttolintulajeja. Alueen suojeluperusteena on kaksi suojelullisesti arvokasta petolintulajia. Muita alueen Natura-tietolomakkeessa mainittuja lajeja ovat hoikkavilla, rimpivihvilä ja metsälehmus.

3) *Paukaneva (FI0800035, SAC)*

Paukaneva on keidassuo, jonka kasvillisuus on karua keidasrämettä, rahka- ja lyhytkortista nevaa sekä isovarpuista rämettä. Alueen pesimälinnusto on rikas ja muuttoaikana suo on tärkeä levähdyspaikka mm. joutsenille ja hanhille.

Paukanevan suojeluperusteisiin kuuluvat luontodirektiivin luontotyypit 7110 ja 91D0. Paukanevan suojeluperusteisiin ei kuulu luontodirektiivin liitteen II lajeja. Natura-tietolomakkeessa mainitaan yksi lintu- ja kolme perhoslajia: keltävästäräkki, luumittari, kihokkisulkanen ja suovenhokas.

Metsähallitus esittää seuraavassa näkemyksensä hankkeessa laadituista arvioinneista sekä suunnitellun hankkeen vaikutuksista eri Natura-alueisiin.

Peränevanholma (FI800087, SAC)

Arvioinnin asianmukaisuus ja kohdentaminen

Natura-arviointii tehtiin Natura-tietolomakkeen, valtion suojelualueiden biotooppikuvioiden sekä lajihavaintojen (Lajitietokeskus, Napalankallioiden, Hietaharjunkankaan ja Palopättäränmäen hankkeen luontoselvitykset). Arvioinnissa keskityttiin alueiden suojeluperustana oleviin luontotyyppeihin tai lajeihin, joita ovat SAC-alueilla luontodirektiivin liitteen I luontotyypit ja liitteen II lajit.

Metsähallitus katsoo, että arviointi on kohdennettu asianmukaisesti alueen suojeluperusteina olevat lajit ja luontotyypit sekä luontotyypeille ominainen lajisto huomioiden. Metsähallitus huomauttaa, että Peränevanholman Natura-alue kuuluu Natura-tietolomakkeessa mainittujen lajien ohella uhanalaisen petolintulajin ydinreviiriin. Reviiri eivät keskity ainoastaan Natura-alueelle, vaan se sisältää myös Natura-alueen ulkopuolisia alueita. Metsähallitus lausuu hankkeen vaikutuksista petolintuihin erillisessä lausunnossa (liite 2).

Vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppeihin

Hankealue rajautuu 140 m päähän Peränevanholman Natura-alueen eteläpuolelle ja lähin tuulivoimala 1,5 km Natura-alueesta. Natura-alueen suojeluperusteena olevat luontotyypit sijoittuvat kuviotietojen mukaan seuraavasti:

- 7110: 2,1 km hankealueesta (2,7 km lähimmästä voimalapaikasta tai huoltotiestä)
- 7310: 400 m (1,6 km)
- 9010: 700 m (2,3 km)
- 91D0: 140 m (2,3 km)

Arvioinnin mukaan Natura-luontotyyppeihin ei kohdistu suoraa pinta-alamenetystä tai reunavaikutuksen lisääntymisestä, koska suunnitellut rakenteet sijoittuvat riittävän etäälle Natura-alueesta. Luontotyypin esiintymät sijoittuvat kuitenkin niin kauas rakennuspaikoista, ettei niille arvioidu kohdistuvan edes välillisiä vaikutuksia.

Metsähallitus katsoo, että vaikutuksia luontodirektiivin luontotyyppeihin on arvioitu riittävästi eikä hankkeesta aiheudu vaikutuksia luontodirektiivin luontotyyppeihin Peränevanholman Natura-alueella.

Vaikutukset liito-oravaan

Lajitietokeskuksen aineistojen mukaan Natura-alueelta on liito-oravahavaintoja lähimmillään 800 metrin päässä hankealueesta ja noin 2 kilometrin päässä lähimmistä tuulivoimaloista tai teistä. Hankkeessa toteutettavat sähkönsiirtoreitit, uudet tiet ja

voimalanpaikat lisäävät metsäisten elinympäristöjen pirstoutuneisuutta ja voivat vaikeuttaa hieman liito-oravan liikkumista hankealueella. Voimalat, tiet ja sähkölinjat sijoittuvat arvioinnin mukaan kuitenkin jo nykyisin ihmistoiminnan pirstomaan ympäristöön mm. turvetuotantoalueille, hakkuuaukeille ja pelloille. Hankkeen lisäys metsäympäristön pirstoutumiseen arvioidaan vähäiseksi. Olemassa olevien metsäyhteyksien arvioidaan sen sijaan pääosin säilyvän. Hankkeen vaikutukset liito-oravaan arvioidaan kummassakin hankevaihtoehdossa vähäisiksi. **Metsähallitus katsoo**, että arvioinnin johtopäätös vähäisistä vaikutuksista liito-oravan esiintymiseen Natura-alueella on riittävä

Muut arvokkaat lajit

Muut Peränevanholman Natura-alueen tietolomakkeessa mainitut lajit (mehiläishaukka, kuukkeli, hiirihaukka, pohjansirkku) ovat pääasiassa yhtenäisille suoja metsäympäristöille ominaisia lajeja. Hankkeen vaikutuksia näihin ei ole Natura-arvioinnissa erikseen käsitelty. **Metsähallitus katsoo**, että hankkeella ei ole suoraa vaikutuksia lajien esiintymiseen Natura-alueella suurien etäisyyksien vuoksi. Tuulivoimapuiston toteuttamisella voi erityisesti hankevaihtoehdossa VE 1 olla välillisiä vaikutuksia lajien esiintymiseen hankealueen ympäristössä tuulivoimaloiden toteuttamisesta aiheutuvien elinympäristömuutosten sekä häiriövaikutusten kautta.

Yhteisvaikutukset

Hankealueen lähelle ei sijoitu sellaisia hankkeita, joilla voisi olla yhteisvaikutuksia Peränevanholman Natura-alueen suojeluperusteiden kannalta. Arvioinnissa todetaan, että hankkeet lisäävät yhdessä jossain määrin metsien rakenteellista muutosta. Liito-oraville tärkeät elinympäristöt tulee ottaa huomioon hankkeiden suunnittelussa eikä niille osoiteta tuulivoimapuistojen rakenteita. Tuulivoimapuistot tai niiden sähkönsiirtoreitit eivät yleisesti katkaise liito-oravan liikkumisreittejä, mutta leveät, useampien voimajohtojen rinnakkaiset johtoaukeat voivat paikallisesti heikentää liikkumisyhteyksiä. **Metsähallitus katsoo**, että hankkeiden yhteisvaikutuksia on arvioitu riittävästi.

Vaikutusten lieventämistoimenpiteet

Arvioinnissa ei ole esitetty tarvetta lieventäville toimenpiteille, sillä Natura-alueen suojeluperusteisiin kohdistuvat vaikutukset jäävät arvioinnin mukaan vähäisiksi. **Metsähallitus yhtyy** johtopäätökseen.

Vaikutukset Natura-alueen eheyteen

Millään hankevaihtoehdolla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin ja sitä kautta Natura-alueen eheyteen. Marjakeitaan tuulivoimahankkeen ei myöskään yksin tai yhdessä muiden lähialueen tuulivoimahankkeiden kanssa arvioida merkittävästi heikentävän Natura-alueen ekologista rakennetta ja toiminnallista kokonaisuutta. **Metsähallitus katsoo**, että hankkeen vaikutuksia Natura-alueen eheyteen on arvioitu riittävästi.

Larvanneva (FI800027, SAC/SPA)

Arvioinnin asianmukaisuus ja kohdentaminen

Natura-arviointi tehtiin Natura-tietolomakkeen, valtion suojelualueiden biotooppikuvioden sekä olemassa olevien lajitietojen perusteella. Arvioinnissa keskityttiin alueiden suojeluperustana oleviin luontotyypeihin tai lajeihin, joita ovat SAC-alueilla luontodirektiivin liitteen I luontotyypit ja liitteen II lajit sekä SPA-alueilla lintudirektiivin liitteen I lintulajit tai lintudirektiivin 4.2 artiklassa tarkoitetut muuttolinnut. **Metsähallitus toteaa**, että Larvannevan lajitietoja ei ole arvioinnin yhteydessä päivitetty tai havainnoitu yksittäisten lajien liikkumisesta Natura-alueen ja hankealueen välillä. Varsinaisen hankealueen osalta hankkeessa toteutettiin kuitenkin laajat pesimä- ja muuttolintuselvitykset, jotka antavat tietoa myös mm. muuttolintujen käyttäytymisestä sekä petolintujen liikkumisesta alueella. Tehtyjen selvityksen tuloksia voidaan osaltaan hyödyntää myös Larvannevan Natura-alueen osalta. Metsähallitus katsoo, että vaikka varsinaisen Natura-alueen osalta ei ole tehty erillisiä selvityksiä, on hankkeen vaikutuksia mahdollista riittäväällä tavalla arvioida.

Vaikutukset luontodirektiivin luontotyypeihin

Natura-alue sijoittuu lähimmillään noin 4 km ja lähin suunniteltu tuulivoimalapaikka yli 5 km Natura-alueen rajasta. Suunnitellulla tuulivoimapaustolla tai sen sähkönsiirrolla ei etäisyyden vuoksi arvioida olevan heikentäviä vaikutuksia Natura-alueeseen ja sen suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin. **Metsähallitus katsoo**, että hankkeen vaikutuksia Natura-alueen luontotyypeihin on arvioitu riittäväällä tavalla ja yhtyy arvioinnin johtopäätöksiin.

Vaikutukset lintudirektiivin liitteen I lajeihin ja alueella esiintyviin muuttolintuihin

Lähin voimalan rakennuspaikka sijaitsee 2,6 kilometrin päässä Larvannevan Natura-alueen pohjoisrajasta ja lähimmät sähkösiirtoreitit (SVE2A ja SVE3) yli kilometrin päässä Natura-alueesta. Hankkeessa toteutettavien rakenteiden etäisyys Natura-alueelle on niin pitkä, ettei tuulivoimapuiston rakentamisesta aiheutuvan melun ja muun häiriön arvioida kantautuvan merkitsevästi Natura-alueelle. Kahta suojelusyistä salattua lajia lukuun ottamatta Natura-alueella pesivien lintujen ei lajien ekologia ja käyttäytyminen huomioiden arvioida liikkuvan pesimäaikaan juurikaan 2,5 km etäisyydelle sijoittuvalla tuulivoimapuistoalueella. Tuulivoimaloiden vaikutukset pesimälinnustoon arvioidaan edelleen vähäisiksi.

Tuulivoimapuistosta arvioidaan aiheutuvan vähäisiä este- tai törmäysvaikutuksia Natura-alueella levähtävälle linnustolle. Arviointi perustuu jo rakennettujen tuulivoimapuistojen linnustovaikutusten seurantoihin. Seurannoissa tuulivoimapuistoilla on havaittu olevan vain vähäisiä vaikutuksia lintujen muuttoreitteihin. Vaikutukset ilmenevät etupäässä paikallisina muutoksina muuttoreittien sisällä lintujen pyrkiessä kiertämään tuulivoimapuistoja. Arvioinnissa todetaan nykyaikaisten voimaloiden sijoittuvan niin etäälle toisistaan, että linnuilla on tilaa lentää myös tuulivoimaloiden välistä.

Metsähallitus toteaa, että Larvannevan Natura-alueen suojeluperusteena oleva lintulajisto muodostuu pääasiassa suo- ja kosteikkoalueille sekä metsäympäristöille ominaisista lintulajeista. Metsähallitus yhtyy arvioinnin johtopäätökseen siitä, että hankkeella on vain vähäinen vaikutus alueen pesimälinnustoon yli 2,5 km etäisyyden vuoksi.

Metsähallitus huomauttaa, että arviointi sisältää jonkin verran epävarmuuksia siltä osin, miten Natura-alueella pesivät tai sillä ruokailevat uhanalaiset petolinnut liikkuvat hankealueen ja Natura-alueen välillä. Arvioinnissa mainitut salassa pidettävät lajit ovat samoja, joihin kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu erikseen. Metsähallitus lausuu hankkeen vaikutuksista uhanalaisiin petolintuihin liitteessä 2 (toimitetaan vain viranomaiskäyttöön).

Muut arvokkaat lajit

Larvannevan Natura-tietolomakkeella mainitut kasvilajit (hoikkavilla, rimpivihvilä ja metsälehmus) esiintyvät lähinnä Natura-alueen suo- ja metsäluontotyypeillä. Koska

vaikutuksia ei arvioida aiheutuvan alueen luontotyypeille, ei kasvilajien elinympäristöissä arvioida tapahtuvan muutoksia eikä luontotyyppien kasviyhteisöjen rakenne ja edustavuus heikkene. **Metsähallitus yhtyy** johtopäätökseen.

Yhteisvaikutukset sekä vaikutukset Natura-alueen eheyteen

Hankealueen läheisyyteen ei sijoitu muita hankkeita, joilla voitaisiin katsoa olevan yhteisvaikutuksia Larvannevan Natura-alueen suojeluperusteisiin. Millään hankevaihtoehdolla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin ja sitä kautta Natura-alueen eheyteen.

Natura-alueen suojeluperusteisiin. Hankealueen metsät ovat pääosin talouskäytössä, joten ne ovat jo nykytilanteessa metsäautoteiden ja hakkuiden pirstomia. Arvioinnissa todetaan, että kaikki hankkeet yhdessä lisäävät osaltaan metsien rakenteellista muutosta. Liito-oraville tärkeät elinympäristöt tulee kuitenkin ottaa huomioon hankkeiden suunnittelussa eikä niille osoiteta tuulivoimapuistojen rakenteita. Millään hankevaihtoehdolla ei arvioida myös olevan vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin ja sitä kautta Natura-alueen eheyteen.

Metsähallitus katsoo, ettei hankealueella ole tiedossa muita hankkeita, joilla voidaan arvioida yhteisvaikutuksia suunnitellun tuulivoimapuiston kanssa. Myös vaikutuksia Naturan eheyteen on arvioitu riittävästi.

Paukaneva (FI0800035, SAC)

Arvioinnin asianmukaisuus ja kohdentaminen

Natura-arviointi tehtiin Natura-tietolomakkeen ja valtion suojelualueiden biotooppikuvioiden perusteella. Arvioinnissa keskityttiin alueiden suojeluperustana oleviin luontotyypeihin tai lajeihin, joita ovat SAC-alueilla luontodirektiivin liitteen I luontotyypit ja liitteen II lajit. **Metsähallitus katsoo**, että arviointi on kohdennettu asianmukaisesti alueen suojeluperusteina olevat lajit ja luontotyypit huomioiden.

Vaikutukset luontodirektiivin luontotyypeihin

Suunniteltu sähkönsiirtovaihtoehto SVE2B sijoittuu noin 2 km matkalla Paukanevan Natura-alueelle nykyiseen 110 kV johtokäytävään. Arvioinnin mukaan johtoalue

levenee hankkeen seurauksena 39 metriä. Arvioinnin mukaan uudesta voimajohtoalueesta sijoittuu keidassoiden luontotyyppille (7110) noin 7,9 ha ja puustoisten soiden luontotyyppille (91D0) noin 3,5 ha. Keidassoiden luontotyypin edustavuus heikkenee arvioinnin mukaan puuston poiston ja pylväspaikkojen rakentamisen seurauksena. Puustoisten soiden osalta luontotyypin tila heikkenee tilaan "ei-merkittävä". Yhdessä nykyisen voimajohtoalueen kanssa johtoalueen arvioidaan vaikuttavan noin 2,6 % keidassoiden ja 4,4 % puustoisten soiden kokonaispinta-alasta Natura-alueella.

Sekä keidassoihin että puustoihin soihin aiheutuvat vaikutukset arvioidaan merkitykseltään kohtalaisiksi luontotyypin pinta-alan pienenemisen sekä edustavuuden laskun seurauksena. Arvioinnissa huomioidaan mahdollisuus, että työt joudutaan tekemään leutona talvena, jolloin ajokoneet voivat vaikuttaa pintakasvillisuuteen. Hankkeen ei kuitenkaan arvioida vaarantavan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä Natura-alueen koskemattomuutta.

Metsähallitus toteaa, että useat Paukanevan suoluontotyyppikuviot on arvioitu edustavuudeltaan hyvän sijaan merkittäviksi ensisijaisesti ihmistoiminnasta aiheutuvien vaikutusten vuoksi. Vaikka merkittävimmin alueen luontotyyppeihin ovat vaikuttaneet alueen ympäristössä tehdyt ojitukset, ovat luontotyyppien tilaan vaikuttaneet viime vuosina myös mm. olemassa olevan ilmajohton huoltotyöt sekä alueen virkistyskäyttö (erityisesti suojuoksu). Hankkeessa toteutettava ilmajohto sijoittuu olemassa olevan ilmajohton yhteyteen, mutta sen toteuttaminen tulee leventämään olemassa olevaa johtokäytävää sekä ilmajohtojen vaikutusalueita Paukanevan Natura-alueen keskiosissa.

Suunnittelun hankkeen vaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti suojeltaviin luontotyyppeihin (keidassuot, puustoiset suot), joiden säilyttämisestä EU-maat ovat erityisessä vastuussa. Lisäksi keidassuot on määritelty Paukanevan Natura-alueen keskeiseksi suojeluperusteeksi. Euroopan unionin tuomioistuimen vuonna 2013 antaman päätöksen (C-258/11) mukaan hanketta ei voi haitallisten vaikutusten vuoksi hyväksyä, jos hankkeesta tai suunnitelmasta aiheutuu Natura-alueen suojeluperusteena olevan, ensisijaisesti suojeltavan luontotyypin pysyvää ja korjaamatonta menettämistä. Ko. päätöksen mukaan pysyvä menettäminen voidaan katsoa merkittäväksi, vaikka menetettäisiin vain pieni osa luontotyyppiäsiintymästä.

Metsähallitus katsoo, ettei suunnittelun hankkeen sähkönsiirtovaihtoehdon SVE2B osalta ole mahdollista sulkea pois sitä, että uuden voimalinjan toteuttaminen

aiheuttaisi merkittäviä vaikutuksia Paukanevan Natura-alueeseen em. perusteet, Natura-alueen koko sekä alueen suoluontotyyppien tila huomioon ottaen. Metsähallitus viittaa tässä yhteydessä myös Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteisiin (Metsähallituksen Luonnonsuojelujulkaisuja, sarja B 272), joiden mukaan uusien linjojen rakentamista tulee välttää luonnonsuojelualueiksi myöhemmin perustettavilla kohteilla ja pyrkiä linjaamaan uudet ilmajohtoreitit suojeluun varattujen alueiden ulkopuolelle. Valtion hallinnassa olevat alueet Paukanevan Natura-alueella ovat julkisten hallintopalveluiden taseessa ja ne tullaan myöhemmin perustamaan lakisääteiksi luonnonsuojelualueiksi.

Yhteisvaikutukset

Paukanevan yhteisvaikutusten arvioinnissa todetaan, että suunnitellun hankkeen lisäksi myös Lamminnevan tuulivoimahankkeessa on esitetty sähkönsiirron toteuttamista Paukanevan Natura-alueen kautta. Mikäli molemmat hankkeet toteutuvat, voivat yhteisvaikutukset olla puustoiset suot -luontotyyppin osalta merkittäviä. Molempien hankkeiden toteutumista pidetään arvioinnissa kuitenkin epätodennäköisenä, koska kummassakin hankkeessa on myös Paukanevan Natura-alueen kiertäviä sähkönsiirtovaihtoehtoja.

Metsähallitus viittaa yhteisvaikutusten osalta edellä lausumaansa. Metsähallitus katsoo, että jo yksittäisen voimajohdon toteuttaminen Paukanevan Natura-alueen läpi voi aiheuttaa merkittäviä vaikutuksia alueen luontotyypeihin.

Lausunto on valmisteltu Metsähallituksen luontopalveluissa ja sen kokoamisesta on vastannut maankäytön erityisasiantuntija Asko Ijäs.

Turussa 9.2.2024

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, luontopalvelut